

Sysmäläisten nuorten ääni kuuluviin työpajatoiminnasta

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Sosionomi
Sosiaalipedagoginen aikuistyö
Opinnäytetyö
Kevät 2017
Anniina Nora
Johanna Stam

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma

NORA, ANNIINA
STAM, JOHANNA:

Sysmälaisten nuorten ääni kuuluviin
työpajatoiminnasta

Sosiaalipedagogisen aikuistyön opinnäytetyö

37 sivua, 7 liitesivua

Kevät 2017

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyömme on laadullinen tutkimus. Sen tarkoituksena oli kartoittaa, millaisia sysmälaisten nuorten näkemykset ovat Sysmän nuorten työpajatoiminnasta ja saada kehittämisideoita toiminnalle.

Opinnäytetyömme tavoitteena oli viedä tietoa Sysmän nuorten työpajasta nuorille. Opinnäytetyömme toimeksiantajana toimi Sysmän nuorten työpaja. Työmme kautta on mahdollista saada nuorten antamia kehittämisideoita työpajatoiminnalle.

Tutkimuksen aineiston keräsimme Learning cafe -menetelmällä huhtikuussa 2017. Aineistonkeruuseen osallistuneet olivat Sysmän yhtenäiskoulun yhdeksäsluokkalaiset. Tutkimuksemme aineistoksi saimme nuorten itsekirjaamia vastauksia kysymyksiimme paperille. Saadusta tutkimusaineistosta teemoittelun avulla keräsimme keskeisimmät tutkimustulokset.

Tutkimustuloksissa kävi ilmi, että yhdeksäsluokkalaisilla on käsitys siitä, missä nuorten työpaja sijaitsee. Yhdeksäsluokkalaisilla oli myös jonkinlainen tieto siitä, mitä siellä tehdään, keitä ovat asiakkaina ja mistä syistä.

Opinnäytetyömme keskeisimmiksi teorioiksi valitsimme työpajatoiminnan ja nuorisotakuun. Mielestämme oli myös tärkeää tuoda lukijalle esille nuorten työttömyyden nykyinen tilanne.

Asiasanat: nuoret, learning cafe, nuorten työpaja

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Service

NORA, ANNIINA
STAM, JOHANNA:

The opinion of Sysmä's youth about
of workshop

Bachelor's Thesis in social pedagogy for work with adults

37 pages, 7 pages of appendices

Spring 2017

ABSTRACT

Our thesis is a qualitative research. The purpose was to find out what young people think of youth workshop in Sysmä. Our purpose was also to find out new ideas for the youth workshop. The aim of our thesis was to provide information about Sysmä's youth workshop for the young people of Sysmä. The was commissioned by Sysmä youth workshop. The results and ideas of this thesis can be used by the youth workshop.

The material for this study was gathered in April 2017 using the Learning Café method. The participants in the study were nine grade students of Sysmä upper comprehensive school. As material for our research, we received student's self-written answers on paper. From the research material we received, we collected the most important research results.

The most important theories of this thesis were the workshops and the youth ward. We also thought it was important to emphasize the current situation of youth unemployment.

Key words: youth, learning cafe, youth workshop

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TYÖPAJATOIMINTA JA SEN MUODOT	3
2.1	Historia ja nykytilanne	3
2.2	Työpajatoiminta yleisesti	3
2.3	Starttipajatoiminta	6
2.4	Työpainotteinen työpajatoiminta	6
2.5	Pajakoulutoiminta	7
3	NUORISOTAKUU	8
3.1	Nuorisotakuun tavoitteet	8
3.2	Työpajatoiminta osana nuorisotakuuta	9
3.3	Nuorten työttömyys	10
3.4	Työ- ja elinkeinohallinnon vaikutus työpajatoimintaan	11
4	TOIMEKSIANTAJA	13
4.1	Sysmän Nuorten työpaja	13
4.2	Työmenetelmät Sysmän työpajalla	14
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	16
5.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	16
5.2	Toteutus ja tutkimusmenetelmä	16
5.3	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	17
5.4	Learning cafe -menetelmä	19
5.5	Aineistonkeruu learning cafe -menetelmällä	20
5.6	Saatu aineisto	21
5.7	Aineiston analysointi	23
5.8	Aineiston teemoittelu	25
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	28
6.1	Keskeiset tulokset	28
6.2	Jatkotutkimus- ja kehittämisideat	30
6.3	Loppupohdinta	31
	LÄHTEET	34
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Koulutusrakenteiden kehittäminen on pyrkinyt tavoitteisiin tarjota kaikille ammatillinen osaaminen. Osa nuorista jää vuosi vuoden jälkeen ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa. On arvioitu, että noin yhdeksänkymmentäviisi prosenttia nuorista hakeutuu toisen asteen koulutukseen peruskoulun jälkeen ja kahdeksänkymmentäviisi prosenttia heistä saa toisen asteen tutkinnon. Näin ollen nuorista noin 10 000 koulutus päättyy peruskouluun. Suomessa on pelkän peruskoulupohjan varassa ilman toisen asteen tutkintoa noin 40 000 alle 29-vuotiasta työn ja koulutuksen ulkopuolella olevaa. Tilastojen ulkopuolisia nuoria, eli niin sanottuja pudokkaita, on Suomessa noin 25 000. Kunnilla on merkittävä rooli seurata näitä nuoria yhdeksännen luokan päättymisen jälkeen ja ehkäistä nuorten joutumista pudokkaiksi. (Gretschel, Paakkunainen, Souto & Suurpää 2014, 37-38, 147.)

Nuorisotakuun tavoitteena on tarjota viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi ilmoittautumisesta jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka (Nuorisotakuu 2017).

Nuorisotakuun osana oleva koulutustakuu ei luo nuorille subjektiivista oikeutta koulutuspaikkaan. Koulutustakuun tulisi kuitenkin turvata nuorelle aktivointitoimenpide. Jokaiselle peruskoulun päättäneelle nuorelle taataan koulutuspaikka ammatillisessa oppilaitoksessa, lukiossa, oppisopimuksessa, kuntoutuksessa, työpajassa tai muulla tavoin. (Gretschel ym. 2014, 37-38, 147, 151.)

Työpajatoiminta kuuluu osaksi nuorisotakuuta. Työpajatoiminta on tämän opinnäytetyön tekijöille erittäin läheinen, mielenkiintoinen ja ajankohtainen aihe. Opetus- ja kulttuuriministeriön määritelmän mukaan työpaja on yhteisö, jossa pyritään parantamaan yksilön arjenhallintataitoja ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön. Työpajatoiminta on moniammatillista toimintaa, ja se asemoituu julkisen sektorin palvelukokonaisuudessa sosiaalialan palveluiden ja nuorisotyön sekä

avointen koulutus- ja työmarkkinoiden välimaastoon. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017.)

Ajatus oppinäytetyöhömme syntyi opiskelijan ja harjoittelupaikan ohjaajan välisestä keskustelusta, jossa pohdittiin Sysmän nuorten työpajatoiminnan kehittämistä. Oppinäytetyöllämme on tarkoitus kartoittaa sysmälaisten nuorten näkemyksiä Sysmän nuorten työpajatoiminnasta ja saada kehittämisideoita toiminnalle. Kehittämisideoiden saaminen tapahtuu aineistonkeruulla learning cafe -menetelmää käyttäen. Kohderyhmänä ovat Sysmän yhtenäiskoulun yhdeksäsluokkalaiset. Fokusoimme aiheen juuri yhdeksäsluokkalaisille, koska koimme oppinäytetyön toimeksiantajan kanssa tämä ikäryhmän olevan otollisin toiminnan informoimisen, ja nuorten tietoisuuden työpajatoiminnasta selvittämisen kannalta.

Haluamme olla mukana kehittämässä nuorten työpajatoimintaa, koska koemme sen tulevaisuuden ja ammatillisen osaamisemme kasvattamisen kannalta tärkeäksi. Oppinäytetyön kautta saamme tietoutta ja näkemystä työpajatoiminnasta sosionomin työtehtävien kannalta. Pyrimme samalla tulevina sosiaalialan ammattilaisina syventämään ammatti osaamistamme. Tarkoituksenamme on myös hyödyntää oppinäytetyön prosessia työelämässä. Opimme myös hyödyntämään tieteellisen raportoinnin sisältöä.

2 TYÖPAJATOIMINTA JA SEN MUODOT

2.1 Historia ja nykytilanne

Työpajatoiminnan juuret alkavat jo 1980-luvulta. Toiminta syntyi nuorisotyön ja työhallinnon menetelmiä ja tavoitteita yhdistämällä. Tarkoituksena oli ehkäistä nuorten syrjäytymistä työmarkkinoilta. Työpajatoiminnalla oli merkittävä rooli suomalaisessa työvoimapolitiikassa nuorille suunnatuissa toimissa 1990-luvun laman aikana. Vuosina 1995-1999 työpajoissa työskenteli noin 40 000 nuorta. (Hoikkala & Sell 2007, 429.)

Työpajojen perustehtävä on muuttunut 2000-luvulle tultaessa. Aiemmin työpajat ovat toimineet hätäaputyöllistäjinä. Nykyisin toiminta on painottunut enemmän työssä oppimiseen sekä yksilölliseen valmennukseen ja kuntoutuspalveluihin. Kasvatuksellisuuteen liittyvät asiat ovat korostuneet, ja perinteisen työvalmennuksen seuraksi on kehittynyt yksilövalmennus. Työpajatoimintaan kuuluu osaksi myös palveluohjaus. Palveluohjauksessa on kyse pikemminkin prosessista kuin erillisistä toimenpiteistä. Palveluohjauksella tarkoitetaan esimerkiksi ammatinvalinnan ohjausta ja neuvontaa, ohjausta käyttämään julkisia ja yksityisen sektorin palveluita ja informaation antamista. (Hoikkala ym. 2007, 429, 434.)

Nuorten työpajatoiminnassa oli mukana vuonna 2015 yhdeksänkymmentäkolme prosenttia Suomen kunnista. Valmentautujia työpajoilla oli kaikkiaan 25 000, joista alle 29-vuotiaita nuoria oli 14 700. Valmentautujina työpajoilla ovat nuoret ja aikuiset, jotka tarvitsevat tukea työ- ja koulutusmarkkinoille kiinnittyäkseen. (Valtakunnallinen työpajayhdistys 2017.)

2.2 Työpajatoiminta yleisesti

Työpajatoiminta on työelämän ja koulutuksen sekä perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen välille sijoittuva työmuoto nuorille. Nuorten

työpajatoiminnan tarkoituksena on edistää työssä oppimista, tukea tulevaisuuden suunnittelua, lisätä työelämä- ja opiskeluväimiuksia, auttaa ammatinvalintaprosessissa ja vahvistaa arjen hallintaa. (Hoikkala ym. 2007, 433.)

Tavoitteena nuorten työpajatoiminnalla on psyykkisten, fyysisten, sosiaalisten, koulutuksellisten ja ammatillisten väimiuksien tarjoaminen. Tarjotaan sellaisia toimintoja, jotka edistävät nuoren työhalua, -kykyä ja -taitoa. Tavoitteena on myös etsiä nuorelle mielekkään toiminnan muotoja, jotka tukevat hänen itsenäistymistä, itsetuntoa ja vastuunottoa omasta elämästään. (Hoikkala ym. 2007, 433.) Työpajojen tulee myös varmistaa nuorille mahdollisuus tutustua työelämään sekä sopivan opiskelualan löytymiseen, työkokemuksen hankkimiseen että arjenhallintataitojen vahvistamiseen (Seppä 2013, 14).

Ihmisen elinolosuhteissa ja arvojärjestelmissä tapahtuvat muutokset voivat aiheuttaa usean nuoren kohdalla elämänhallinnan horjumista ja näköalattomuutta. Monesta nuoresta voi tuntua siltä, että otteen saaminen elämästä on vaikeaa. Nuorten työpajatoiminnassa pyritään omalta osaltaan realistisen tulevaisuuden suunnitteluun ja positiivisen työkokemuksen saamiseen. (Hoikkala ym. 2007, 434.)

Työpajatoiminnassa mukana oleva nuori voi siis selkeyttää yhdessä ohjaajan kanssa tulevaisuuden suunnitelmia ja laatia yksilöllisen polun tavoitteidensa saavuttamiseksi (Seppä 2013, 14-15).

Keskeisintä työpajatoiminnassa on työn ja valmennuksen myötä tapahtuva tekemällä oppiminen. Työvalmennus tukee valmentautujan työkykyä ja hänen työyhteisöosaamista. Työpajat kerryttävät valmentautujalle ammatillista osaamista. Yksilövalmennus vahvistaa valmentautujan omaa arjen hallintaa ja toimintakykyä. Tarkoituksena työpajatoiminnalla on parantaa nuoren elämänhallintataitoja, edistää nuoren itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskuntaan. (Valtakunnallinen työpajayhdistys 2017.)

Työpajaympäristö voi toimia sosiaalisena ympäristönä nuorelle. Nuoren on mahdollista saada sosiaalisesta ympäristöstä vertaistukea ja

yhteenkuuluvuuden tunteita. Elämän suunnan etsiminen ja löytäminen ovat merkittävässä roolissa itsensä toteuttamisen näkökulmasta. Sosiaaliset verkostot ovat merkittäviä nuoren identiteetin kehittymisen kannalta, koska ne tukevat nuoren selviytymistä ja hyvinvointia. (Komonen 2006, 11.) Työpajatoiminnassa on kyse osaltaan ennaltaehkäisevästä toiminnasta nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Toisaalta työpajatoiminnan tavoitteena on integroida tilastojen ulkopuolisia nuoria takaisin yhteiskunnan työ- ja koulutusjärjestelmään. (Komonen 2006, 9.) Työpajojakin voidaan toteuttaa erilaisin tavoin, kuten starttipajana, työtoiminnan yksiköissä ja pajakoulutoimintana (Seppä 2013, 14-15).

Asiakasvirta työpajoilla koostuu nuoriso-, sosiaali- ja opetustoimen kautta tulevista nuorista. He saapuvat pajalle henkilökohtaisten, eriasteisesti tunnistettujen tarpeiden vuoksi. (Hoikkala ym. 2007, 432.) Myös työ- ja elinkeino palveluiden kautta ohjautuu valmentautujia työpajoille. Työpajojen asiakkaista suurin osa on mukana kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeilussa. Osa työpajojen asiakkaista työskentelee palkkatuetussa työssä tai on siellä opintoihin liittyvissä tukijaksoissa. (Valtakunnallinen työpajayhdistys 2017.)

Laki, nuorisolaki (1285/2016), määrittelee työpajatoimintaa. Nuorten työpajatoiminnan tehtävistä säädetään laissa ja samoin myös nuoren tietojen käsittelystä työpajatoiminnassa. Laissa määritellään myös valtionavustuksen myöntämisestä työpajatoiminnalle. (Valtakunnallinen työpajayhdistys 2017.) Nuorten työpajatoiminnan tehtävänä on nuorisolain neljännen luvun kolmannentoista pykälän mukaan valmennuksen avulla parantaa nuorten valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa loppuun koulutus ja päästä osaksi työmarkkinoita tai muuta tarvitsemaansa palvelua (Nuorisolaki 1285/2016, 13 §).

Työpajatoiminta on moniammatillista toimintaa, ja se asemoituu julkisen sektorin palvelukokonaisuudessa sosiaalialan palveluiden ja nuorisotyön sekä avointen koulutus- ja työmarkkinoiden välimaastoon. Pajojen rahoitus on monikanavaista, ja se koostuu muun muassa ylläpitäjän rahoitusosuudesta, hankerahoituksesta, valtionavuista ja

valmennuspalveluiden tuloista. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017.) Työpajan on seurattava oman toimintansa tuloksia (Valtakunnallinen työpajayhdistys 2017).

Valtionavustuksia nuorten työpajatoimintaan myöntää aluehallintovirasto. Aluehallintoviraston myöntämän avustuksen tarkoituksena on vähentää työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrää ja samalla edistää nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Työpajatoiminnan kehittämiseen tai vakinaiseen työpajatoimintaan voidaan myöntää harkinnanvaraista avustusta. (Aluehallintovirasto 2016.)

2.3 Starttipajatoiminta

Starttipajatoiminta on matalankynnyksen toimintaa, joka on moniammatillista ja -alaista. Starttivalmennus on kokonaisvaltaista ja arjenhallinnan vahvistamiseen keskittyvää toimintaa, joka tukee valmentautujaa ottamaan vastuuta omasta elämästään sekä optimoi tukiverkoston yhteistyötä. Valmennus vahvistaa valmiuksia työpajalle, työelämään osallistumiseen tai koulutukseen. (Gretschel ym. 2014, 71.)

Osalle valmentautujista kuntouttava työtoimintakin on liian haastavaa. Yhä useampi nuori, joka on jäänyt koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle, tarvitsee vahvaa, laaja-alaista tukea elämäntilanteensa selvittämiseen, arjen hallintaan ja tulevaisuuden suunnitelmien suunnitteluun. Tällaista tukea pystytään tarjoamaan työpajojen starttivalmennuksessa. (Gretschel ym. 2014, 71.) Toiminta starttipajassa kohdentuu palvelujärjestelmästä pudonneisiin. Pudonneisuus vaikeuttaa asiakkaiden ohjautumista starttipajatoimintaan. (Hassinen 2004, 90.)

2.4 Työpainotteinen työpajatoiminta

Työpainotteisessa työpajatoiminnassa nuori pystyy hankkimaan työkokemusta ja saa mahdollisuuden tutustua lähemmin työelämään. Työpajalaisella löytyy jo motivaatiota työtä kohtaan työpainotteisessa

vaiheessa. Samalla kehitetään työpajalaisen henkilökohtaisia valmiuksia. (Komonen 2006, 16.)

Työpainotteinen työpajatoiminta edellyttää työpajalaiselta pitkäjänteisyyttä, sitoutumista, säännöllisyyttä sekä ryhmässä toimimisen taitoja. Työpainotteisessa toiminnassa painottuu työvalmennus. Siinä on tarkoituksena parantaa mahdollisissa puutteita työtaidoissa- tai valmiuksissa. (Opetusministeriö 2004, 19.)

2.5 Pajakoulutoiminta

Pajakoulutoimintaa harjoitetaan sekä työpajoissa että oppilaitoksissa. Henkilökohtainen ohjaus ja yksilöllisen opintosuunnitelman laatiminen kuuluu osaksi pajakoulua. (Komonen 2006, 16.) Työpajalla, joka toimii työpainotteisesti, tähdätään ammattitaidon kerryttämiseen. Samalla pyritään saamaan nuori kiinnostuneeksi kyseisestä ammatista. Kiinnostumisen myötä yritetään saada nuori hakeutumaan esimerkiksi kyseisen alan koulutukseen. (Vartiainen 2008, 19.)

Kun pajakoulutoimintaa toteutetaan työpajalla, voi pajalainen olla peruskoululainen, ammattiin opiskeleva tai oppisopimusopiskelija. Oppilaitoksissa toimivassa pajatoiminnassa oleva pajalainen on usein ammattiin opiskeleva opiskelija, jolla on uhka keskeyttää opinnot tai teoriaopinnot eivät sovi hänelle. (Opetusministeriö 2004, 19-20.) Opiskelussa nuori saa yksilöllisen tuen. Opiskelijat opiskelevat yleensä oppilaitosten toiminnassa ammatillisessa koulutuksessa. (Vartiainen 2008, 19.)

3 NUORISOTAKUU

3.1 Nuorisotakuun tavoitteet

Nuoret luovat tulevaisuuden menestyksen ja ovat tulevaisuuden työntekijöitä, tarvitsemme kaikkien nuorien työpanosta. On tärkeää työskennellä nuorten työttömyyden poistamisen eteen ja ehkäistä nuorten syrjäytymistä. Suomessa pyritään välttämään nuorisotakuun avulla se, että osa nuorista syrjäytyisi työelämän ja opintojen ulkopuolelle. (Gretschel ym. 2014, 19.) Nuorisotakuun tavoitteena on siis tarjota viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi ilmoittautumisesta jokaiselle alle 25 -vuotiaalle nuorelle ja alle 30 -vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, työkokeilu- opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka (Nuorisotakuu 2017). Nuorisotakuu toteutuu myös silloin, jos nuori ohjataan johonkin muuhun kuin julkiseen työvoimapalveluun, josta on sovittu nuoren työllistymissuunnitelmassa (TE-palvelut, 2014).

Nuoren oma aktiivisuus on osa edellytys nuorisotakuuta. Nuorella on velvollisuus hakea tutkintoon johtavaan, ammatillisia valmiuksia antavaan koulutukseen keväällä, vaikka nuori olisikin työkokeilussa tai käyttäisi muita palveluita. Seurauksena oman aktiivisuuden puuttumiseen voi olla työttömyysturvalain mukainen sanktio. (TE-palvelut 2014.) Kunnilla on myös merkittävä rooli seurata nuoria yhdeksännen luokan päättymisen jälkeen. Heidän tulee ehkäistä nuorten joutumista pudokkaiksi. Konkreettisia keinoja ehkäistä nuorten putoamista tilastojen ulkopuolelle ovat opintojenohjaus ja oppilasterveydenhuolto. Suurin osa nuorisotakuun kuuluvista toimenpiteistä on kuntien toteutusvastuulla. (Gretschel ym. 2014, 19, 37.)

Vaikka nuorisotakuun osana oleva koulutustakuu ei luo nuorille subjektiivista oikeutta koulutuspaikkaan, tulisi sen turvata jokaiselle peruskoulun opinnot päättäneelle nuorelle aktivointitoimenpide. Koulutustakuun, joka toteutetaan osana nuorisotakuuta, keskeinen tavoite on erilaisten tukitoimien avulla varmistaa toteutuminen. Huomioitaisiin myös ne nuoret, jotka eivät syystä tai toisesta hakeudu koulutukseen tai

suorita tutkintoa, tekisivät sen jatkossa. Koulutustakuu tarkoittaa siis sitä, että jokaiselle peruskoulun päättäneelle nuorelle taataan koulutuspaikka ammatillisessa oppilaitoksessa, lukiossa, oppisopimuksessa, kuntoutuksessa, työpajassa tai muulla tavoin. (Gretschel ym. 2014, 37, 38, 147, 151.) Erilaiset nuorisotakuun toimet, kuten esimerkiksi joustavat opintopolut tai laajentuva oppisopimustoiminta, lisäävät etenemisteitä kaikille nuorille (Hellesuo 2014, 11).

Moniammatillisessa ja monialaisessa yhteistyössä toteutetaan nuorisotakuuta. On siis todennäköistä, että jokainen nuori tarvitsee tai voi ainakin hyödyntää omassa elämäntilanteessaan joitakin nuorisotakuun toteutumiseksi tarkoitettuja palveluja. (Hellesuo 2014, 11.) Kuitenkin nuorisotakuun toteuttaminen ja palvelujen kerääminen yhteen kaipaava ylimääräistä rahoitusta. Nuorisotakuu tulee saada toimivaksi ja ehjäksi kokonaisuudeksi. Nuorisotakuu aloitteeseen yksittäiset toimenpiteet eivät riitä. Ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä tarvitaan myös, ja erityisesti varhaista puuttumista ongelmiin. (Gretschel ym. 2014, 19, 37-38.)

3.2 Työpajatoiminta osana nuorisotakuuta

Yksi tärkeimmistä ja joustavimmista työkaluista nuorisotakuun paikallisessa toimeenpanossa on työpajatoiminta. Työpajatoiminta tekee yhteistyötä yli sektori- ja hallinnonrajojen. Työpajatoiminta ei kuitenkaan voi vastata sellaisenaan nuorisotakuun kuntoutuslupauksesta etsivän nuorisotyön kanssa. Ne voivat toimia kuntoutuksen kumppanina. Työpajatoiminta kuuluu osaksi monialaista verkostoa. Työpajat ovat nuorisotakuun toteuttamisessa hyvä yhteistyökumppani niin työ- ja elinkeinohallinnolle, koulutuksen järjestäjille kuin sosiaali- ja terveystoimellekin. (Gretschel ym. 2014, 70.)

Työpajatoiminnan tavoitteena on antaa varhaista tukea sekä yksilöllisesti että yhteisöllisesti. Koulutukseen hakeutumisessa tukeminen ja mahdollisuus työelämäosaamisen ja taitojen kerryttämiseen ovat osa työpajatoiminnan tavoitteista. (Aluehallintovirasto 2016.)

Työpajatoiminnassa keskeisintä on työn ja valmennuksen myötä

tapautuva tekemällä oppiminen. Työvalmennus tukee valmentautujan työkykyä ja hänen työyhteisöosaamista. Työpajat kerryttävät valmentautujalle ammatillista osaamista. (Valtakunnallinen työpajayhdistys 2017.) Työvalmennus auttaa nuoria kehittämään taitoja, yhteistyötä ja yleisiä työelämävalmiuksia. Koulutukseen hakeutumista tuetaan yksilövalmennuksella. Valmennuksessa huomioidaan yksilölliset tarpeet, ja se on luonteeltaan joustavaa. (Gretschel ym. 2014, 70.)

Huomattavasti lisääntyneen nuorisotyöttömyyden myötä on havaittavissa, että nuorisotakuun työllistymistä tukevat toimenpiteet eivät ole tässä taloudellisessa tilanteessa onnistuneet ohjaamaan nuoria avoimille työmarkkinoille toivottavissa määrin. Asiakasohjautumista työpajoille on vaikeuttanut koko nuorisotakuun toimeenpanoajan työ- ja elinkeinohallinnon lainsäädännön ja organisaation muutos. Työpajat ovat olleet laajasti vajaakäytössä vuoden 2013 ajan kyseisestä syystä. Vajaakäytön tilanne on vielä täysin korjaantunut. (Gretschel ym. 2014, 70.)

3.3 Nuorten työttömyys

Suomessa on pelkän peruskoulupohjan varassa ilman toisen asteen tutkintoa noin 40 000 alle 29-vuotiasta työn ja koulutuksen ulkopuolella olevaa. Tilastojen ulkopuolisia nuoria eli niin sanottuja pudokkaita on Suomessa noin 25 000. Tilastojen ulkopuolelle jääneet nuoret ovat yleensä pudonneet yhteiskunnan toimenpiteiden ulkopuolelle perusasteen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaiheessa. Koulutus on peilattavissa merkittävästi työllisyyden kanssa. Nykymaailmassa työllistyminen on erittäin vaikeaa ilman toisen asteen ammatillista tutkintoa. (Gretschel ym. 2014, 37-38.)

Nuorten työpajalla olevalla pajanuorella voi olla ammatillinen koulutus tai ylioppilastutkinto, jollain on voinut jäädä peruskoulukin kesken. Osa nuorista on voinut ohjautua pajatoimintaan päihdekliniikan tai kriminaalipuolen kautta. Nuorten työttömyyteen liittyy vahvasti kouluaikaiset kokemukset. Pajanuorten kouluaikaisia kokemuksia ovat

usein olleet oppimisvaikeudet, viihtymättömyys koulussa, epäonnistumiset, koulun keskeyttäminen ja väärältä alalta pois hakeutuminen. Nuoren voi olla vaikea mieltää, onko hän työtön vai ei, kun koulu on jäänyt kesken tai ammatti- tai ylioppilastutkinto on suoritettu loppuun. (Pohjantammi 2007, 22.)

Nuorten työttömyys ja työmarkkinoiden muutos nyky-yhteiskunnassa voi johtaa pahimmassa tilanteessa nuorten syrjäytymiseen. Nuorten on vaikea löytää oma paikkansa yhteiskunnasta ja työmarkkinoilta samalla tavalla kuin aikaisemmin, sillä heikosti koulutetun työvoiman kysyntä on romahtanut. Yksilö, joka ei pysty vastaamaan tehokkuus- ja koulutusvaatimukseen toivotulla tavalla, on vaarassa jäädä ulkopuolelle yhteiskunnasta. Toimeentulo-ongelmat, työttömyys ja pitkittynyt työttömyys ovat yleisimpiä perusasteen koulutuksen suorittaneilla verrattuna koulutetumpiin nuoriin aikuisiin. Suurimmassa syrjäytymisen riskissä katsotaankin siis olevan koulutuksen ja/tai työelämän ulkopuolelle jääneiden nuorten ja nuorten aikuisten. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2016.)

Tammikuussa 2016 oli 15-24-vuotiaita nuoria yhteensä 640 000. Heistä työllisiä oli yhteensä 214 000 ja 57 000 työttömiä. Nuorten työvoimaa, eli työllisiä ja työttömiä, oli yhteensä 272 000. (Tilastokeskus 2016.)

3.4 Työ- ja elinkeinohallinnon vaikutus työpajatoimintaan

Vuoden 2013 alussa tiukentuivat työ- ja elinkeinohallinnon työkokeilusäädökset. Muutosten myötä avuksi käytettäviä työvoimapolitiittisia keinoja on aiempaa vähemmän ammattikoulutetuille nuorille, koska heiltä käytännössä rajautui kokonaan pois työkokeilumahdollisuus. Lisäksi ilman koulutusta olevien nuorten työkokeilujaksoja on työ- ja elinkeinohallinto lyhentänyt. Sopimus työkokeiluun solmitaan yleensä maksimissaan vain kolmeksi kuukaudeksi. Kyseinen aika on riittämätön nuorelle, jos nuori tarvitsee ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojen selkiytymisen lisäksi tukemista arjenhallintaan. (Gretschel ym. 2014, 70.)

Työ- ja elinkeinohallinto näyttää rinnastavan työpajat työkokeilupaiikkoja tarjoaviin yrityksiin. Tulisi kuitenkin muistaa, että työpajojen ensisijaisena tehtävänä on tuottaa valmennuspalveluja, joiden avulla nuoret pääsevät eteenpäin elämässä. Ilmaistyövoimaan liittyvät väärinkäytökset ovat olleet tarkoituksena karsia pois työkokeilusäädösten tiukennusten myötä. Kuitenkin ollaan tilanteessa, jossa osa työkokeilusta hyötyvistä ammattikoulutetuista nuorista jää palveluiden ulkopuolelle. Heidän työttömyytensä pitkittyy, koska työkokeilu on kielletty kaikilta, toiminnan valvomisen sijasta. Kasvava rooli työpajatyön arjessa on sosiaalitoimen ohjauksella ja palveluilla. Nykyisin yhä enenevässä määrin pajalle ohjaututaan kuntoutuksellisiin palveluihin. Sosiaalihuoltolain mukaista aktivointia ja laajasti kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan työpajoilla. (Gretschel ym. 2014, 70-71.)

4 TOIMEKSIANTAJA

4.1 Sysmän Nuorten työpaja

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Sysmän nuorten työpaja. Nuorten työpaja on suunnattu 17-29-vuotiaille nuorille. Nuorten työpaja tarjoaa apua ammatinvalintaan ja elämönhallintaan. Työpajalla pyritään edistämään työhön tai koulutukseen hakeutumista työnteon ja ohjauksen avulla. (Sysmän kunta 2016.)

Toimeksiantaja toivoo opinnäytetyön kautta saavansa selville nuorten tietoisuutta Sysmän nuorten työpajatoiminnasta. Sysmän nuorten työpaja on toivonut, että kuultaisiin nuorten ennakkokäsityksiä ja toiveita nuorten työpajatoiminnalle, jos he itse päätyisivät joskus nuorten työpajan asiakuuteen. Samalla ideoitiin toimeksiantajan ja opinnäytetyön tekijöiden kesken toiminnan tiedottamista sysmäläisille nuorille. (Nurminen 2016.)

Sysmän nuorten työpaja sijaitsee Sysmän toimintakeskuksen yhteydessä. Siellä toteutetaan myös työ- ja päivätoimintaa sekä kuntouttavaa työtoimintaa että työkokeilua erilaisissa elämäntilanteissa oleville asiakkaille. Työ- ja päivätoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja edistää vammaisten ja muiden erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden henkistä ja ruumiillista toimintakykyä. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään pitkään työttöminä ja syrjäytymisvaarassa oleville henkilöille. Työkokeilun tarkoituksena on selvittää ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja tai tukea paluuta työmarkkinoille. (Nuorten työpaja toimintasuunnitelma Sysmän kunta 2016, 3.)

Nuorten työpajalla ja muilla toimintakeskuksen yhteydessä toimivilla on paljon yhteisiä työtehtäviä, sillä tilat ovat yhteisiä. Toimintakeskuksella tehdään paljon puu- ja rakennustöitä, tekstiilitöitä ja alihankintatöitä. Toimintakeskuksen yhteydessä on oma myymälä, johon asiakkaiden tekemiä tuotteita tulee myyntiin. Erilaisia rakennuksia, kuten esimerkiksi pihasaunoja ja aittoja, tilataan myös toimintakeskukselta, jotka toimintakeskuksella työskentelevät rakentavat. (Nurminen 2016.)

Toimintakeskuksella työskentelee kahdeksan työntekijää: vastaava ohjaaja, työsuunnittelija (rakennukset), neljä työtoiminnan ohjaajaa (alihankinta, tekstiili, puutyöt, päivätoiminta), työ- ja yksilövalmentaja (nuorten työpaja) sekä palvelusihteri. Koska Sysmä on pieni paikkakunta, ei pääsyä nuorten työpajalle tarvitse pitkään odottaa. Nuori kutsutaan nopeasti aktivointisuunnitelman tekoon, ja sitä kautta hän ohjautuu nopeasti sopivaan toimenpiteeseen, kuten esimerkiksi nuorten työpajalle. (Nurminen 2016.)

Nuorten työpaja on Sysmän toimintakeskuksen yhteydessä, mikä luo paljon ennakkokäsityksiä nuorille. Nuorilla on usein käsitys siitä, että toimintakeskuksella on asiakkaina päihteidenkäyttäjiä ja kehitysvammaisia, mikä luo heille ehkä väheksyvän kuvan asiakkaista. Tällaiset mahdolliset ennakkoluulot olisi hyvä kumota ja tuoda esille oikeaa tietoa Sysmän toimintakeskuksesta. (Nurminen 2016.)

4.2 Työmenetelmät Sysmän työpajalla

Menetelmiksi työpajoissa ovat räätälöityneet työ- ja yksilövalmennus. Työvalmennuksessa kehitetään työkykyä ja työelämässä tarvittavaa osaamista. Yksilövalmennuksessa tuetaan valmentautujan arjenhallinnan. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017.)

Työpajajaksolla tutustutaan erilaisiin työtehtäviin ja kasvatetaan ammatillista osaamista. Työpajalle voi tulla, mikäli on työtön työnhakija, keskeyttänyt opinnot, tai ne ovat keskeytymisuhan alla, koulutus on päättynyt, harkitsee ammatinvaihtoa, on ilman ammatillista koulutuspaikkaa, tai siviili- tai varusmiespalvelus on jäänyt kesken. (Sysmän kunta 2016.)

Nuorten työpajatoiminnan tehtäviksi on määritelty koulutukseen ja työhön ohjaaminen, yksilöllisen tuen antaminen, sosiaalinen vahvistaminen ja arjenhallintataitojen kartuttaminen mahdollisen syrjäytymisenkierteen ehkäisemiseksi tai katkaisemiseksi. Nuorten työpajatoiminnalla toteutetaan ennaltaehkäisevää ja varhaisen puuttumisen periaatetta. Tavoitteena

työpajalla on tukea asiakasta aktiivisuuteen ja tulevaisuuden suunnitteluun. Tavoitteena on myös edistää asiakkaan toimintakykyä, jotta hän pääsisi tulevaisuudessa koulutukseen tai työelämään. (Seppä 2013, 14.)

Työpajajakson aikana jokaisen nuoren kanssa tehdään alkukartoitus, henkilökohtainen valmennus- ja jatkopolkusuunnitelma. Toiminnan toteuttamisessa huomioidaan kokonaisvaltaisesti nuoren elämäntilanne, fyysinen ja psyykkinen kunto sekä mahdollisuudet ja voimavarat. Sysmässä käytettäviä menetelmiä ovat työ- ja yksilövalmennuksenmenetelmät, ryhmävalmennus, palveluohjaus, toiminnalliset työt ja moniammatilliset verkostot. (Nurminen 2016.)

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

5.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyöllämme on tarkoitus kartoittaa sysmälaisten nuorten näkemyksiä Sysmän nuorten työpajatoiminnasta, ja saada kehittämisideoita. Opinnäytetyömme tavoitteena on viedä tietoa Sysmän nuorten työpajasta nuorille.

Tutkimuskysymyksemme ovat; mitä nuoret tietävät Sysmän nuorten työpajasta ja mitkä olisivat kehittämisideoita Sysmän nuorten työpajalle.

5.2 Toteutus ja tutkimusmenetelmä

Toteutimme tutkimuksen laadullisena, eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Kvalitatiivisen tutkimuksen avulla pyritään saamaan ensisijaisesti vastaukset kysymyksiin: Miten, miksi ja millainen. (Inspirans 2017.)

Laadullisen tutkimuksen avulla ymmärretään ilmiötä uudella tavalla. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on saada yhdestä havaintoyksiköstä irti mahdollisimman paljon, näin ollen tapausta käsitellään perusteellisesti syvyysuunnassa. Tutkimustuloksen yleistäminen ei ole mahdollista laadullisessa tutkimuksessa, sillä tutkimustulos pätee vain tutkimuskohteen osalta. (Kananen 2014, 19.) Laadullisessa tutkimuksessa pääasiallinen instrumentti on tutkija tiedon keruun ja analysoinnin osalta, hänen kauttaan reaali maailma suodattuu tutkimustuloksiksi. Suora kontakti tutkijan ja tutkittavan välillä liittyy laadulliseen tutkimukseen, sillä tutkimus tehdään oikeassa kontekstissaan. (Kananen 2014, 19).

Laadullista tutkimusta tehtäessä voidaan käyttää erilaisia menetelmiä. Yleisimmät aineistonkeruumenetelmät tehtäessä laadullista tutkimusta ovat kysely, haastattelu, havainnointi ja erilaisiin dokumentteihin perustuvat tieto. Edellä mainittuja aineistonkeruumenetelmiä ei käytetä pelkästään laadullisen tutkimuksen tekemiseen, vaan voidaan niitä käyttää

myös kerätessä määrällisen tutkimuksen aineistoja. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 73.) Tässä opinnäytetyössä käytettiin learning cafe –menetelmää aineistonkeruumenetelmänä.

5.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tarkasteltaessa ihmisten ajattelua, on tutkimustilanteiden vakioiminen yleensä haasteellista. Tutkittavien ihmisten ajattelutavat voivat muuttua ympäristön muuttuessa ja uuden oppimisen tapahtuessa. Laadullisen tutkimuksen tapahtuessa subjektiivisesta näkökulmasta, tutkimuksen luotettavuus ei ole yksiselitteistä. Näin ollen tutkija joutuu itse ratkaisemaan joidenkin lähteiden luotettavuutta, ja olemaan sen suhteen kriittinen laadullisen tutkimusprosessin monissa vaiheissa. (Kananen 2014, 145-146.) Otimme huomioon tutkimuksen luotettavuudessa sen, että tutkittavien toimintaympäristö pysyi samana. Näin ollen varmistimme sen, että ympäristö ei tuonut uusia näkökulmia aiheesta.

Laadullisessa tutkimuksessa tulee ottaa huomioon luotettavuuskriteerit. Siirrettävyys/sovellettavuus toimii yhtenä luotettavuuskriteerinä, sen avulla lukija voi päätellä, kuinka paljon tutkimuksen tuloksia voi soveltaa muihin tutkimuskohteisiin. Todellisuuden kriteerillä selvitetään kuinka paljon tutkijan johtopäätökset vastaavat tutkimus todellista tilaa.

Vahvistettavuuden avulla tehdyt havainnot saavat tukea toisista tutkimuksista. Uskottavuus toimii myös yhtenä luotettavuuskriteerinä laadullisessa tutkimuksessa. Sen avulla tulkitaan, onko tutkimuksessa mukana tutkijan omat ennakko-odotukset ja johtopäätökset.

Uskottavuudessa tulee huomioida puolueettomuus tutkimuksen tuloksia analysoidessa. (Willberg 2009, 7.)

Tutkimuksen tulosten siirrettäessä toisiin tutkimuskohteisiin, otimme huomioon tulosten luotettavuuden. Varmistimme luotettavuuden kirjaamalla tutkimuskysymysten vastaukset ylös. Vahvistettavuuden luotettavuuskriteeri ei toteutunut opinnäytetyössämme, sillä toimeksiantaja pyysi meitä selvittämään vain Sysmäläisten nuorten tietoisuuden työpajatoiminnasta. Emme ole siis pystyneet havainnoimaan tai saamaan

tukea toisista tutkimuksista. Emme antaneet omien ennakko-odotusten tai johtopäätöksien johdatella tutkimusta. Puolueettomuus on otettu myös luotettavuudessa huomioon.

Tutkimus- ja kehittämishankkeessa täytyy saada lupa jokaiselta henkilöltä joka antaa tietoja tutkimukseen. Edellytyksenä on, että osallistuvia henkilöitä tiedotetaan työstä ja sen tavoitteista. Samalla opinnäytetyön tekijä sitoutuu siihen, että tutkittu materiaali ei päädy kuin sovittuun tarkoitukseen. (Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä 2010, 12.)

Opinnäytetyössä mukana olevilta toimijoilta olimme kysyneet luvan heidän organisaationsa nimen julkaisuun. Olimme myös pyytäneet kirjallisen tutkimusluvan Sysmän yhtenäiskoulun rehtorilta, joka on sen myöntänyt. Yhdeksäs luokkalaisten osallistujien nimiä ei julkaista, sekä heidän osallistuminen tapahtui vain heidän vanhempiensa hyväksynnällä. Vanhemmilta kysyttiin lapsen lupa osallistua tutkimukseen Wilma viestin välityksellä (LIITE 2). Lupa täytyi kysyä vanhemmilta, sillä osallistujat olivat alaikäisiä. Osallistuminen tutkimukseen oli vapaaehtoista, ja vanhemmalla oli oikeus kieltää lastansa osallistumasta tutkimukseen. Tutkimuksessa hankitut materiaalit päätyvät sellaisenaan opinnäytetyön tekijöiden lisäksi vain Sysmän nuorten työpajan käyttöön.

Opinnäytetyön lähteiden relevanttisuus on ollut haastavaa opinnäytetyö prosessin aikana. Nuorten työpajasta kirjoitettua teoriatietoa ei ole paljoa ja osa lähteistä on kirjoitettu vuosituhannen alkupuolella. Olemme joutuneet opinnäytetyö prosessin aikana pohtimaan, mitkä lähteiden tiedoista on vielä tänä päivänä paikkaa pitäviä.

Laadullisessa tutkimuksessa tarkasteltaessa objektiivisuuden ongelmaa on totuuskysymyksen lisäksi hyvä erottaa toisistaan havaintojen luotettavuus ja niiden puolueettomuus. Puolueettomuus nousee esille siinä, pyrkiikö tutkija ymmärtämään ja kuulemaan tiedonantajia itsensä vai suodattuuko tiedonantajan kertomus tutkijan oman kehyksen läpi. Tulee ottaa huomioon, ettei tutkijan sukupuoli, ikä, poliittinen asenne tai kansalaisuus vaikuta siihen, mitä hän havainnoi ja kuulee. Tutkija toimii

tutkimusasetelman luojana ja tulkitelijana, on väistämätöntä, että edellä mainitut asiat vaikuttavat kuitenkin laadulliseen tutkimukseen. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 135-136.) Tutkimustulosten analysoimisessa olemme ottaneet huomioon tulosten tarkastelussa puolueettomuus, jottei oma kanta vaikuta tutkimuksen luotettavuuteen.

5.4 Learning cafe -menetelmä

Learning cafe -menetelmä on ideoimiseen ja oppimiseen tarkoitettu yhteistoimintamenetelmä. Learning cafe -menetelmän tarkoituksena on keskustella huolettomassa ja kahvilamaisessa ilmapiirissä valitusta teemasta. (Hyve 2014.) Tärkeintä oppimiskahvila menetelmässä on keskustelu. Tärkeää on myös selittää omia näkemyksiä ja saada yhteisymmärrys muiden keskustelijoiden kanssa. (Innokylä 2017.) Learning cafe –menetelmän avulla opitaan esittämään omia näkemyksiä ja etsimään yhteisiä ratkaisuja. Menetelmässä saa kommentoida ja kyseenalaistaa muiden esille tuomia asioita, mutta tavoitteena on yhteisen mielipiteen löytäminen. (Lämsä 2013, 254.)

Learning cafe -menetelmässä kohderyhmä jaetaan pöytäryhmiin ja ryhmissä on tarkoituksena keskustella valitusta teemasta. Ryhmät kiertävät kaikki pöydät läpi. Kaikissa pöydissä on yksi henkilö, joka nimetään puheenjohtajaksi, joka kuljettelee keskustelua eteenpäin ja joka kirjoittaa ylös kaikki esille tulleet asiat. Esillä on jokaisen ryhmän edelliset tuotokset, jolloin keskustelu aiheesta pystyy kehittymään koko ajan eteenpäin. Kun ryhmät ovat kiertäneet kaikki pöydät läpi, esitellään pöydissä tulleet ideat ja asiat. (Hyve 2014.)

Rajasimme learning cafe -menetelmän keskusteluaiheet neljään osaan. Näin varmistimme meidän, opettajan ja työpajaohjaajan läsnäolon, ja tiedon keräämisen kaikista keskusteluista. Jokaiseen pöytäryhmään saadaan yksi aikuinen, kannustaa se oppilaita tekemään ja toimimaan.

Pöytäryhmien keskusteluteemat:

- Mitä tiedät Sysmän nuorten työpajatoiminnasta? Mitä siellä tehdään?
- Keitä ovat mielestäsi työpajan asiakkaita? Mistä syistä he ovat päätyneet työpajalle?
- Millaista toimintaa sinä haluaisit työpajalle, jos päätyisit sinne itse?
- Olisiko nuorten työpajalle mielekkäämpää mennä, jos se sijaitisi erillään muualla? Miksi?

5.5 Aineistonkeruu learning cafe -menetelmällä

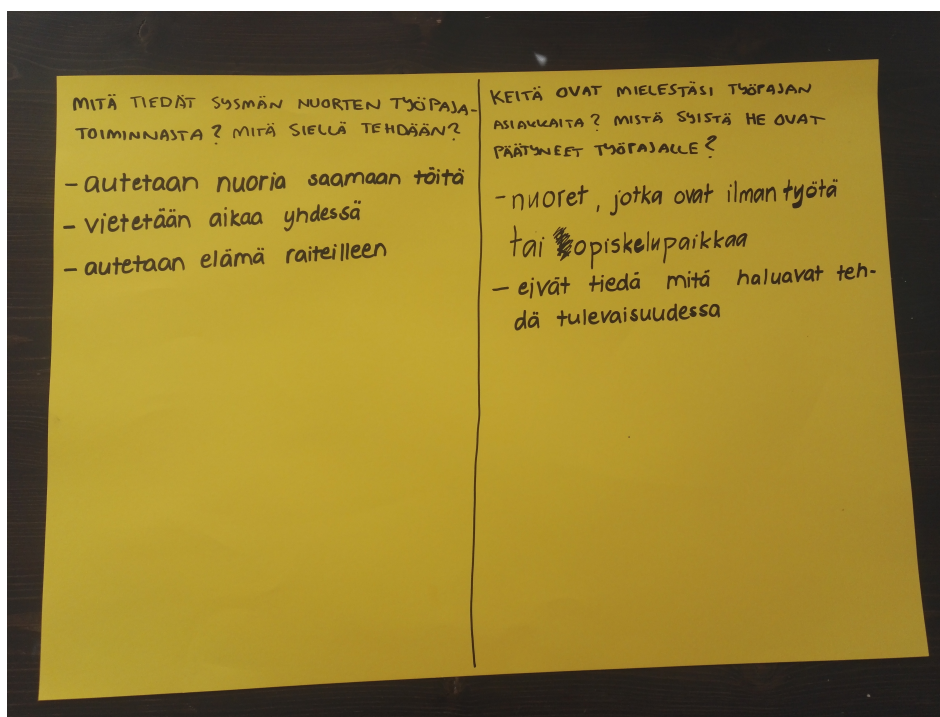
Aineistonkeruu learning cafe –menetelmällä toteutui 19.4.2017 kello 8.00-12.00 välisenä aikana Sysmän yhtenäiskoululla. Sysmän yhtenäiskoulun yhdeksäs luokkalaisia on kahdella luokalla, 9a luokalla oppilaita on 15 ja 9b luokalla oppilaita on 17. Aineistonkeruuseen osallistui yhteensä 32 oppilasta, 9a luokalta: 15 oppilasta ja 9b luokalta: 17 oppilasta.

Ennen tilaisuuden alkua opinnäytetyön tekijät laittoivat learning cafea varten pöytäryhmät oppilaille valmiiksi, johon oppilaat asettautuivat itse, saapuessaan paikalle. Aluksi opinnäytetyön tekijät esittelivät itsensä ja antoivat ohjeistuksen learning cafesta. Tämän jälkeen aineistonkeruuseen osallistujat ryhtyivät työskentelemään kysymyksien parissa. Oppilaat pysyivät samassa pöytäryhmässä koko learning cafen ajan, jossa käytiin läpi kaikki aineistonkeruun kysymykset.

Learning cafessa oli aikaa 45 minuuttia keskustella ja vastata kysymyksiin. Kummallakaan luokalla ei kuitenkaan kulunut kokonaan sitä aikaa, joten siirryimme aikaisemmin seuraavaan vaiheeseen. Pöytäryhmien vastattua kaikkiin aineistonkeruun kysymyksiin, kävimme yhdessä läpi jokaisen ryhmän tuotokset. Tuotoksia läpikäydessä nousi vielä esiin uusia ajatuksia, jotka oppilaat kirjasivat ylös. Tämän jälkeen opinnäytetyön tekijät keräsivät aineistot itsellensä yhdeksäsluokkalaisilta. Aineistonkeruun jälkeen esiteltiin työpajatoimintaa yhdessä Sysmän nuorten työpajaohjaajan kanssa. Näytimme powerpoint -esityksen, jossa

kerrottiin lyhyesti Sysmän nuorten työpajatoiminnasta. Näytimme myös valokuvia Sysmän toimintakeskuksen Facebook -sivuilta ja esittelimme nuorten työpajaohjaan omat Facebook -sivut.

Tutkimuksessa saadut aineistot luovutettiin Sysmän nuorten työpajalle. Taltioimme kaikki vastaukset kuvina, jotka toimitimme siten eteenpäin Sysmän nuorten työpajalle. Nuorten työpajatoiminta voi hyödyntää saatuja tutkimus tuloksia toiminnan kehittämisessä.

KUVA 1. Learning cafessa syntyneitä vastauksia kysymyksiin

5.6 Saatu aineisto

Aineistokeruun sisältö, kysymys 1 (LIITE 1): Mitä tiedät Sysmän nuorten työpajatoiminnasta? Mitä siellä tehdään?

- Sysmässä on nuorten työpaja
- siellä tehdään pikkutöitä →raivaa ohrasaaren frisbeegolf kentät
- tiedän, että sellaista on, mutta, en tiedä mitä siellä tehdään
- veikkaisin, että siellä tehdään töitä
- tiedän missä se sijaitsee

- autetaan nuoria saamaan töitä
- vietetään aikaa yhdessä
- autetaan elämä raiteilleen
- rakennetaan kaikenlaista
- tehdään töitä
- treenataan
- autetaan nuoria joilla ei ole työpaikkaa
- opastetaan nuoria työelämään
- keksitään nuorille tekemistä
- tehdään esim. puukoristeita myytäväksi
- linnunpönttöjä
- huonekaluja
- kasvatetaan ammatillista osaamista
- korjaa ja rassaa autoja
- töitä
- ruokaa
- puukauhoja
- kiukaita
- jos osaa tehdä jo jotain, voi tehdä sitä
- kerää sieniä ja marjoja
- rakennetaan puusta kaikkea
- kaivonpäällisiä
- roska katoksia
- en tiedä mitään
-

Aineistonkeruun sisältö, kysymys 2 (LIITE 1): Keitä ovat mielestäsi työpajan asiakkaita? Mistä syistä he ovat päätyneet työpajalle?

- asiakkaat ovat ihmisiä, jotka tarvitsevat apua työhön liittyvissä asioissa → työhakemus, CV → ei osaa → työtön
- tuttuja
- ihmiset, jotka haluavat töihin, mutta eivät saa työpaikkaa
- kouluttamattomat
- työkyvyttömät

- ihmiset joilla ei ole opiskelupaikkaa
- nuoret, jotka ovat ilman työtä tai opiskelupaikkaa
- eivät tiedä mitä haluavat tehdä tulevaisuudessa
- ihmisiä
- työttömät
- Terttu
- kehitysvammaisia
- nuoret ovat asiakkaita
- nuoret menevät työpaikalle, kun heillä ei ole töitä!
- työpajalla on myös kehitysvammaisia, vanhuksia ja muita erilaisia ihmisiä
- syrjäytyneet
- vammaiset
- vanhat ihmiset
- ei pysty olemaan normaaleissa töissä tai ei saa töitä
- ei ole koulutusta
- sahtilinja
- työpajalla on kaikenikäisiä
- etsivä nuorisotyöntekijän kautta
- alkoholi/päihteet ovat ongelma
- opiskelu ei kiinnosta
- syrjäytymisvaarassa olevat nuoret
- työttömiä
- armeijasta tulleet
- täysi ikäisiä
- vanhempia ihmisiä enimmäkseen
- ei niin hyvin menestyneitä (syrjäytyjiä)
- myös nuoria ihmisiä

Aineistonkeruun sisältö, kysymys 3 (LIITE 1): Millaista toimintaa sinä haluaisit työpajalle, jos päätyisit sinne itse?

- maalata talon
- leipoa ja syödä tuotokset
- istuttaa kasveja

- tekee tekstiilitöitä
- palkallista työtä
- käsitöitä
- käytännönläheisiä työtehtäviä
- liikuntaa
- apua työnhaussa
- aktiviteetteja esim. urheilua, pelejä
- ammattiin valmistavia tehtäviä
- työtä
- puutöitä
- pelaamista CLASH ROYALE
- opiskella
- lukea
- syödä
- nukkua
- mopon rassausta
- teknisiä töitä
- lähellä olisi crossirata
- piirrustushuone/välineet
- keppiheppa rata
- pelihalli (videopeli)
- jos päätyisimme työpajalle, haluaisimme sinne luovaa työtä kuten piirtämistä, maalaamista, käsitöitä
- haluaisimme opetusta siitä, miten tehdään sahtia
- leipomista
- kirjoittamista
- aktiivisena pitävää
- mielekästä
- hauskaa
- taloutta tukevaa toimintaa
- yhteisöllistä
- monipuolista ja vaihtelevaa
- rakentaa puusta
- kylpytynnyri

- vene
- saa itse päättää mitä tekee

Aineistonkeruun sisältö, kysymys 4 (LIITE 1): Olisiko nuorten työpajalle mielekkäämpää mennä, jos se sijaitisi erillään muualla? Miksi?

- missä se nyt sijaitsee? → nyt tiedetään
- aika kaukana
- toisaalta hyvä, joten kukaan ei näe sinne menemistä
- olisi, koska se on nykyään liian kaukana
- olisi vähemmän porukkaa ja rauhallisempaa
- ei, nykyinen sijainti on hyvä
- jos olisi kauempana, kulkeminen olisi vaikeampaa
- kävellen
- olisi parempi jos työpaja sijaittisi keskustassa, niin sinne olisi mielekkäämpää mennä ☺
- se olisi hyvä, että työpaja sijaittisi erillään jossain
- olisi hyvä että siellä saisi työskennellä saman ikäisten kanssa
- niinhän se on
- nuoret eivät silloin erotu, ei tapahdu osoittelua
- kyllä
- helpompi työskennellä
- sama paikka
- hyvät kulkuyhteydet

5.7 Aineiston analysointi

Laadullisissa tutkimuksissa on useita tapoja analysoida aineistoa. Laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmät perustuvat yleensä tavalla tai toisella sisällönanalyysiin. Sisällönanalyysillä tarkoitetaan nähtyjen, kirjoitettujen tai kuultujen asioiden sisältöjen analyysiä väljänä teoreettisena kehyksenä, joka voidaan liittää erilaisiin analyysikokonaisuuksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 91.)

Saadun aineiston valokuvasimme ja kirjoitimme sen sisällön tietokoneelle sanasta sanaan sellaisenaan. Tuomen ja Sarajärven (2013) mukaan aineiston analyysin tekninen vaihe lähtee liikkeelle aineiston alkuperäisilmaisujen pelkistämällä (Tuomi & Sarajärvi 2013, 101). Työstämisen aloitimme siten, että luimme saadun aineiston useaan kertaan läpi. Alleviivasimme erivärisillä kynillä teemoittain saatuun materiaaliin keskeisimmät asiat. Havainnoimme neljän eri kysymyksemme saatua aineistoa.

Aineistosta etsitään tutkimusongelman tai -tehtävän mukaisia kysymyksiä. Tehtävänä on tunnistaa asiat, joista tässä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita. Esille tulleita samanlaisia ilmaisuja ryhmitellään ja ne yhdistetään samaan kategoriaan. Kategorialle annetaan sisältöä kuvaava nimi. Kategorioiden muodostaminen on analyysiä tehtäessä kriittinen vaihe, sillä tutkijoiden on päätettävä omien tulkintojen mukaan, millä perusteella eri ilmaisut kuuluvat samaan tai eri kategoriaan. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 101.)

Yleensä pienissä aineistoissa analyysi jää kuvailun tasolle. On vaikea yleistää havaintoja, koska tutkimusongelman kannalta ei ole riittävästi evidenssiä, eli siis aineisto ei ole kylläntynyt riittävästi. Aineiston pienuus voi olla ongelmana tulkinnan rakentamisen suhteen. (Willberg 2009, 4.) Koska saatumme aineisto jäi melko suppeaksi, jäi keskeisien tulosten analysoiminen kuvailun tasolle.

Lähdimme pelkistämään saatuja aineistoja taulukkomuotoon käsin kirjoittaen paperille. Teimme yksinkertaiset taulukot jokaiselle esittämillemme kysymyksille aineistonkeruussa. Jokaista kysymystä koskevia vastauksia lähdimme siirtämään erilaisiin kategorioihin. Koska vastausmäärät olivat osassa kysymyksissä melko samankaltaisia, joten erilaisia kategorioita ei syntynyt paljoa.

Aineistonkeruussa ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin yhdeksäsluokkalaisilta mitä he tietävät Sysmän nuorten

työpajatoiminnasta ja mitä siellä tehdään. Tämän kysymyksen taulukossa otsikoimme teemat seuraavasti: mitä tiedettiin ja epätietoisuus.

Toisessa kysymyksessä kysyimme keitä ovat yhdeksäsluokkalaisten mielestä työpajan asiakkaita ja mistä syistä he ovat päätyneet työpajalle. Tässä kysymyksessä loimme kategorioiksi yksinkertaisesti: keitä asiakkaina ja mistä syistä. Koska kysymyksessä kysyttiin samaan aikaan kaksi kysymystä, näillä kategorioilla saimme eroteltua vastaukset omiin luokkiinsa. Tähän kysymykseen loimme vielä alakategorioiksi: nuoriin liittyvät vastaukset ja muut asiakkaat.

Kolmannessa kysymyksessä kysyimme yhdeksäsluokkalaisilta, millaista toimintaa he haluaisivat työpajalle, jos he päätyisivät nuorten työpajalle asiakuuteen. Koska vastauksissa tuli paljon erilaisia vastauksia, loimme tähän kysymykseen kaksi kategoriaa: mitä työpajalla voi jo tehdä ja mitä toimintaa työpajalle toivottaisiin. Vastauksissa ilmeni sellaisia asioita, mitä siellä on jo mahdollista tehdä.

Aineistonkeruun neljännessä ja viimeisessä kysymyksessä kysyimme, olisiko nuorten työpajalle mielekkäämpää mennä, jos se sijaitsisi erillään muusta toimintakeskuksesta ja miksi. Vastauksia tähän kysymykseen tuli melko suppeasti, mutta toisaalta tähän kysymykseen ei ollut myöskään kovin montaa vaihtoehtoa vastata. Muodostimme tähänkin kaksi kategoriaa: Parempi muualla ja nykyinen paikka on ihan hyvä.

Tiivistimme vielä aineiston keskeiset asiat itsellemme, ja kirjoitimme tiivistetyn version käsin paperille. Näin ollen saimme tiiviin kokonaisuuden aineistosta. Kävimme vielä läpi aineistoin sisällön ja tarkistimme sen sisällön yhtäläisyyden käsinkirjoitetun version kanssa. Käsinkirjoitetun version kautta saimme tarkistettua sen, että olimme löytäneet keskeiset aiheet opinnäytetyömme tutkimuskysymyksiä varten. Keskeisiä tuloksia käsittelemme tarkemmin luvussa 6.1 Keskeiset tulokset.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

6.1 Keskeiset tulokset

Opinnäytetyöllämme oli tarkoituksena kartoittaa, millaisia sysmälaisten nuorten näkemykset ovat Sysmän nuorten työpajatoiminnasta, ja saada kehittämisideoita toiminnalle. Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset olivat; Mitä nuoret tietävät Sysmän nuorten työpajasta? Kehittämisideoita Sysmän nuorten työpajalle? Tutkimuskysymyksiimme etsimme vastauksia saadusta aineistosta. Saatu aineisto tuli teemoitella, jotta saimme poimittua keskeisimmät tutkimustulokset.

Lähdimme selvittämään mitä sysmäläiset nuoret tietävät nuorten työpajatoiminnasta. Tutkimuksen aineiston perusteella nuorilla on tieto, että Sysmässä toimii työpaja. Osalla nuorista oli tieto siitä, missä paikka sijaitsee. Vastauksissa tuli esille, että usealla yhdeksäsluokkalaisella oli käsitys siitä, että työpajalla tehdään töitä, erityisesti puutöiden tekeminen tuli esille monessa pöytäryhmässä. Monella oli myös hyvänä tietona se, että työpajalta saa apua töiden hankintaan. Myös tärkeitä esille tulleita asioita olivat; autetaan nuoria saamaan elämä raiteilleen, keksitään nuorille tekemistä sekä kasvatetaan nuoren ammatillista osaamista.

Nuorilla oli laaja käsitys siitä, keitä ovat työpajan asiakkaat. Keskeisimpänä vastauksista nousi esille; nuoret, työttömät, kehitysvammaiset, syrjäytyneet ja päihteiden käyttäjät. Luvussa 4.1 Työpajatoiminta Sysmän nuorten työpajalla, käsiteltiin aihetta ennakkokäsityksistä ja oletuksista siitä, ketkä ovat työpajan asiakkaita. Nämä käsitykset syntyvät yleensä nuorille siitä, että nuorten työpaja toimii toimintakeskuksen yhteydessä. Nuorten käsitykset työpajan asiakkaista eivät toki ole vääriä. Sysmän toimintakeskuksella on tai on ollut kaikkien asiakasryhmien edustajia, jotka he nostavat esiin. Saimme kuitenkin aineistonkeruun myötä nousseessa keskustelussa vietyä yhdeksäsluokkalaisten tietoon, että jokaiselle löytyy kuitenkin se oma tila toimintakeskukselta, vaikka siellä myös yhdessä toimitaan. Kehitysvammaisilla on omat päivätoiminnan tilat. Aikuisille ja nuorille löytyy

omat ohjaajat. Jokaisella asiakkaalle suunnitellaan myös omat työtehtävät. Toimintakeskuksella on mahdollisuus päästä oppimaan työskentelystä erilaisten ihmisten kanssa, mutta jos sen kokee ahdistavaksi, niin työtehtävät pystytään suunnittelemaan sen mukaisesti asiakkaalle sopivaksi.

Kehittämisideoita Sysmän nuorten työpajalle, oli toinen tutkimuskysymyksemme, johon halusimme saada vastauksia tutkittavilta. Esitimme tutkittaville learning cafessa kysymyksen, jossa heidän tuli kirjoittaa vastauksia kysymykseen ”Millaista toimintaa sinä haluaisit työpajalle, jos päätyisit sinne itse?”

Saimme monipuolisesti vastauksia kysymykseen. Töiden tekeminen, etenkin puutöiden ja käsitöiden tekeminen olisi monen nuoren mielestä mielekästä puuhaa työpajalla. Esille tuli nuorten mielenkiinto leipomista kohtaa, samoin myös toivottiin liikuntaa osaksi työpajatoimintaa. Toivottiin myös, että toiminta työpajalla olisi yhteisöllistä, monipuolista ja vaihtelevaa. Yksittäisiä kehittämisideoita tuli myös esille, niihin työpajan henkilökunta voi palata uusien nuorien saapuessa työpajalle.

Kaiken kaikkiaan saimme tietoon, mitä yhdeksäsluokkalaiset tietävät nuorten työpajatoiminnasta ja kuultua heidän kehittämisideoitaan toiminnalle. Learning cafen jälkeen käydylle keskustelulla yhdessä yhdeksäsluokkalaisten kanssa saatiin myös esiteltyä yhdessä nuorten työpajaohjaajan kanssa työpajatoimintaa, joka toi oppilaille oikeanlaisen kuvan toiminnasta.

Valtakunnallisen työpajayhdistyksen vuonna 2015 tekemän tutkimuksen mukaan, yhdeksänkymmentäkolme prosenttia valmentautujista on kokenut sosiaalista vahvistumista edes hieman ollessaan työpajajaksolla. Yleisesti työpajatoiminta sai arvosanan 4,2 asteikon ollessa 1-5. Noin seitsemänkymmentä prosenttia nuorista sijoittui joko työhön, koulutuksen tai muuhun vastaavaan aktiiviseen toimintaan työpajajakson jälkeen. (Valtakunnallinen työpajayhdistys 2017.) Koska tutkimuksen mukaan työpajajaksolla olleilta on saatu enimmäkseen hyvää palautetta, olisi tätä

tietoa hyvä viedä nuorille eteenpäin, jotta negatiivista suhtautumista työpajatoimintaa kohtaan saataisiin kumottua.

Osallisuuden edistäminen on merkittävä osa sosiaalialan työssä. Osallisuudella tarkoitetaan vaikuttamista, mukanaoloa sekä myös osalliseksi pääsemistä yhteisesti rakennetusta hyvinvoinnista (Sosiaali – ja terveysministeriö 2017). On tärkeää saada nuoret osaksi yhteiskuntaa ja osalliseksi vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin ja palveluihin. Opinnäytetyömme myötä nuoret ovat saaneet äänensä kuuluviin ja nuorten työpajatoimintaa Sysmässä pyritään kehittämään sen mukaan.

Opinnäytetyössämme käyttämä learning cafe –menetelmä opetti meille uuden työvälineen hallintaa. Tulevaisuudessa voimme hyödyntää välinettä erilaisten työyhteisöjen ja asiakasryhmien parissa ideointiin, kehittämiseen ja oppimiseen. Learning cafe –menetelmä on mielestämme hyvä työväline, millä saa aikaan yhteisöllisyyttä ja keskustelua ryhmässä. Menetelmän avulla on helppo saada tietoon ajatuksia, mielipiteitä ja kehittämisideoita halutusta asiasta.

6.2 Jatkotutkimus- ja kehittämisideat

Opinnäytetyöstämme voisi saada jatkotutkimusta ajatellen myös toiminnallisen opinnäytetyön. Toiminnallisessa opinnäytetyössä voitaisiin kokeilla nuorten työpajalla yhdeksäsluokkalaisten esille tuomia ideoita ja menetelmiä työpajalla. Uusien menetelmien kokeileminen voi olla haastavaa nuorten työpajalla työskennellessä vain yhden ohjaajan, olisi sosionomiopiskelijat mukana kokeilemassa ja järjestämässä näitä menetelmiä.

Hyvänä kehittämisideana olisi viedä tietoisuutta nuorten työpajatoiminnasta nuorille paremmin. Nuorten työpajatoiminnan markkinoimisen kannalta olisi hyvä, jos nuorten työpajatoimintaa käytäisiin esittelemässä koulussa nuorille. Esittäytyminen olisi hyvä painottaa yhdeksäsluokkalaisille ja lukion viimeistä vuotta opiskeleville, sillä aihe on

heille ajankohtainen, koska edessä on kouluihin/työelämään hakeutuminen.

6.3 Loppupohdinta

Opinnäytetyön tekemisen aikana opimme paljon nuorten työttömyydestä ja heille suunnatuista palvelu – ja tukitoimista, sosiaalialan eettisyydestä ja kehittämistyöstä. Reflektoinnin tärkeys on tullut esille monissa opinnäytetyöprosessin eri vaiheissa. Olemme saaneet reflektoinnin kautta lisää näkökulmia omaa ammatillisuutta koskien. Olemme reflektoineet jatkuvasti tekemiämme valintoja ja toimintoja. Opinnäytetyötä laatiessa meille oli hyötyä siitä, että toinen meistä tunsi Sysmän nuorten työpajan toimitavat 10 viikon työharjoittelun ajalta.

Nuorten työpajatoiminnasta löytyy melko niukasti teoratietoa ja se näkyy aineiston tarkastelussa. Lähdetietoa löytyi useasti paikasta, mutta sisältö oli hyvinkin samanlaista useissa lähteissä. Vähäinen teoratieto toi haastetta opinnäytetyömme tekemiseen. Ennen opinnäytetyön tekemisen aloittamista olimme tutustuneet, löytyykö aiheesta teoratietoa ja tulimme jo silloin tulokseen, että teoriaa löytyy vähän. Halusimme kuitenkin tarttua tähän opinnäytetyön tekemiseen yhdessä Sysmän nuorten työpajan kanssa, sillä aihe oli meistä tärkeä ja kiinnostava.

Ennen aineistonkeruun toteuttamista yhdeksäsluokkalaisille pohdimme paljon erilaisia tapoja, miten toteuttaa heille learning cafe, ja miten saisimme heiltä mahdollisimman paljon vastauksia. Tietoon olimme saaneet etukäteen Sysmän yhtenäiskoululta, että vastauksien saaminen tuolta ikäryhmältä voi olla haastavaa. Aluksi suunnitelmissa oli kiertävät pöytäryhmät learning cafessa, mutta viime hetkellä päätimme muuttaa sen niin, että ryhmät pysyvät samassa pöydässä koko ajan jossa vastaavat kaikkiin esittämiimme kysymyksiin. Päädyimme myös siihen, että oppilaat saavat itse valita ryhmänsä missä työskentelevät, jotta keskusteleminen ja tekeminen olisi kaikille mahdollisimman helppoa ja mielekästä.

Vaikka kohderyhmältä olikin hieman haastavaa saada vastauksia, sai heiltä kuitenkin kaikilta vastauksia kannustamalla ja johdattelemalla keskustelua. Olemme kaiken kaikkiaan tyytyväisiä vastauksiin, joita aineistonkeruussa saimme.

Learning cafen toteuttamisen jälkeen totesimme, että nuoret puhuivat ääneen monia asioita joita eivät kuitenkaan kirjanneet paperille ylös, vaikka tarkoituksena oli tuottaa jokainen keskustelussa esille tullut asia. Ääninauhureiden käyttö olisi mahdollistanut jokaisen esille tulleen asian saamisen. Pohdimme kuitenkin etukäteen, että emme käytä nauhureita, sillä se olisi voinut saada aikaan sen, että osa ei uskalla keskustella ääneen mitään.

Opinnäytetyöprosessin alkupuolella olimme suunnitelleet, että learning cafe toteutettaisiin myös Sysmän lukion kolmannen vuosikurssin opiskelijoille. Aikatauluja ei kuitenkaan saatu sopimaan heidän kanssa, joten se ajatus tippui nopeasti pois. Opinnäytetyömme aineiston kannalta olisimme voineet saada heiltä laajemmin vastauksia.

Puolueettomuus on tärkeää tehdessä laadullista tutkimusta. Meidän oli otettava huomioon puolueettomuus opinnäytetyötä analysoidessamme. Meidän tuli välttää omien tulkintojen viemistä tuloksiin tai olla korostamatta jotain aihealuetta enemmän kuin muita. Mielestämme olemme onnistuneet opinnäytetyötä tehdessä jättämään omat mielipiteemme ja kantamme ulkopuolelle tuloksia analysoidessa.

Merkityksellistä koko opinnäytetyöprosessissa on ollut hyvä yhteistyö ja vuorovaikutus meidän välillä. Tärkeä merkitys on ollut myös säännöllisellä yhteydenpidolla nuorten työpajaohjaajan. Vaikka aineistonkeruusta saadut vastaukset olivat melko suppeita, toivomme, että niistä olisi hyötyä Sysmän nuortentyöpajalle ja niiden avulla saataisiin kehitettyä toimintaa paremmaksi.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprosessi antoi meille tietoutta ja näkemystä nuorten työpajatoiminnasta. Tulevaisuudessa pystymme hyödyntämään opinnäytetyötä ammatti osaamisessamme.

Työskennellessämme sosionomina meillä tulee olla kyky nähdä ja kehittää tulevaisuuden työkentillämme asioita joissa näemme kehitettävää tai puutteita.

LÄHTEET

Aluehallintovirasto. 2016. Nuorten työpajatoiminta [viitattu 18.3.2017].
Saatavissa: <https://www.avi.fi/web/avi/avustukset-nuorten-tyopajatoimintaan#.WM2mPzvyjIU>

Finlex. 2017. Nuorisolaki 1285/2016 [viitattu 13.2.2017]. Saatavissa:
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

Gretschel, A., Paakkunainen, K., Souto, A-M & Suurpää, L. (toim.). 2014. Nuorisotakuun arki ja politiikka. Nuorisotutkimusverkosto. Helsinki: Unigrafia. Saatavissa:
http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/nuorisotakuun_arki_ja_politiikka.pdf

Hassinen, M. 2004. Starttipaja Aapinen. Työpajatoiminnan, yksilövalmennuksen ja palveluohjauksen kehityskulku se nykytila Suomessa. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry. Edita Prima Oy.

Hellesuo, A. 2014. Nuorisotakuu työpajatoiminnan mahdollisuutena ja haasteena. Pro gradu tutkielma. Tampereen yliopisto.

Hoikkala, T., Sell, A. (toim.). 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto. Helsinki: Hakapaino Oy.

Hyve. 2014. Oletko jo kokeillut learning cafe -menetelmää? [viitattu 2.2.2017]. Turun AMK:n terveyden ja hyvinvoinnin verkkojulkaisu. Saatavissa: <http://hyve.turkuamk.fi/?sivu=545>

Innokylä. 2017. Learning cafe eli oppimiskahvila [viitattu 21.3.2017]. Saatavissa: <https://www.innokyla.fi/web/malli2825539>

Inspirans. 2017. Kvalitatiivinen tutkimus [viitattu 8.4.2017]. Saatavissa: <http://www.inspirans.fi/kvalitatiivinen-tutkimus/>

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä 2010. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Komonen, K. 2006. Työpajatoimintaa kehittämässä. Työpajojen kehittäminen Etelä-Savossa -hankkeen kokemukset [viitattu 22.3.2017]. Mikkelin ammattikorkeakoulu: Interkopio Oy. Saatavissa: http://www.mamk.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/mamk/embeds/amkwwwstructure/14145_1473-844-tyopaja.pdf

Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.). 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto. Helsinki: Hakapaino.

Lämsä, A-L. 2013. Nuorten ja perheiden ääni yhteistyön lähtökohtana. Teoksessa A-L. Lämsä (toim.) Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Juva: PS-kustannus.

Nuorisotakuu. 2017. Nuorisotakuu auttaa eteenpäin [viitattu 27.2.107]. Saatavissa: http://www.nuorisotakuu.fi/tietoa_takuusta

Nuorten työpaja toimintasuunnitelma Sysmän kunta. 1.6.2016-31.5.2017. Saatavissa: Sysmän nuorten työpaja, Sysmän kunta.

Nurminen, A. 2016. Sysmän Nuorten työpajan työ- ja yksilövalmentajan haastattelu. Sysmän nuorten työpaja. Sysmä. 18.10.2016.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2017. Nuorisotyö, Nuorten työpajat [viitattu 5.2.2017]. Saatavissa: http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoytus/tyoe_pajat/?lang=fi

Opetusministeriö. 2004. Nuortentyöpajatoiminnan vakinaistaminen [viitattu 26.3.2017]. Saatavissa:

http://80.248.162.139/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2004/liitteet/opm_221_tr37.pdf?lang=sv

Pohjantammi, I. Ylisukupolvinen työttömyys nuorten työpajoilla. Nuorisotutkimusverkosto/nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 12 [viitattu 26.3.2017]. Saatavissa:

<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/tyopaja.pdf>

Seppä, H. 2013. Työpaja nuorten kokemana. Etnografinen tapaustutkimus verkostomuotoisesta työpajatoiminnasta [viitattu 10.9.2016]. Saatavissa:

https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/41257/URN_NBN_fi_jyu-201304251501.pdf?sequence=5

Sosiaali – ja terveysministeriö. 2017 [viitattu 19.4.2017]. Saatavissa:

<http://stm.fi/osallisuuden-edistaminen>

Sysmän kunta. 2016. Nuorten työpaja [viitattu 10.9.2016]. Saatavissa:

http://www.sysma.fi/index.php?PAGE=608&NODE_ID=637&LANG=1

TE-palvelut. 2014. Nuoret. Nuorisotakuu [viitattu 4.4.2017]. Saatavissa:

<http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/nuoret/nuorisotakuu/index.html>

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. 2016. Nuorten syrjäytyminen [viitattu 23.4.2017]. Saatavissa: [https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-](https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen)

[perheet/tyon tueksi/nuorten-syrjaytyminen](https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen)

Tilastokeskus. 2016. Suomen virallinen tilasto (SVT): Työvoimatutkimus.

Tammikuu 2016. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 8.4.2017]. Saatavissa:

http://tilastokeskus.fi/til/tyti/2016/01/tyti_2016_01_2016-02-23_tie_001_fi.html

Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.

Vantaa: Hansaprint Oy.

Valtakunnallinen työpajayhdistys. 2017. Työpajatoiminta Suomessa

[viitattu 18.3.2017]. Saatavissa: <http://www.tpy.fi/tyopajatoiminta-suomessa/>

Vartiainen, S. 2008. Eväitä elämäntilintä. Tapaustutkimus Ilmaisü-Startin nuorista Tampereella. Pro-gradu tutkielma. Tampereen yliopisto [viitattu 4.4.2017]. Saatavissa:

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/80443/gradu03434.pdf?sequence=1>

Willberg, E. 2009. Laadullisen aineiston luotettavuus [viitattu 23.4.2017].

Saatavissa: <https://www.jyu.fi/edu/laitokset/eri/opiskelu/opiskelu-info/prosem/laadullinen>

LIITTEET

LIITE 1

MILLAISTA TOIMINTAA SINÄ HALUAISIT
TYÖPAJALLE, JOS PÄÄTTISIT SINNE ITSE?

- jos päätyisimme työpajalle, haluaisimme sinne luovaa työtä, kuten piirtämistä, maalaamista ja käsityötä.
- haluaisimme opetusta siitä, miten tehdään sahtia
- leipomista
- kirjoittamista
- liikuntaa

OLISIKO NUORTEN TYÖPAJALLE MIELEK-
KÄMPÄÄ MENNÄ, JOS SE SIIJAITSISI
ERILLÄÄN MUUALLA? MIKSI?

- se olisi hyvä, että työpaja sijaitisi erillään jossain
- olisi hyvä, että siellä saisi työskennellä samankäisten kanssa

MITÄ TIEDÄT SYSMÄN NUORTEN TYÖPAJA-
TOIMINNASTA? MITÄ SIELLÄ TEHDÄÄN?

- linnunpönnöttöjä
- huonekaluja
- kasvatetaan ammatillista osaamista

KETTÄ OVAT MIELESTÄSI TYÖPAJAN
ASIAKKAITA? MISTÄ SYISTÄ HE OVAT
PÄÄTYNEET TYÖPAJALLE?

- työttömät
- syrjäytyneet
- vammat
- vanhat ihmiset
- ei pysty demoon normaalissa töissä tai ei saa töitä
- ei ole koulutusta
- saltilinjat
- työpajalla on kaikentyyppisiä
- etsivä nuorisohuoneiden kautta

Mitä tiedät Sysmän nuorten työpaja-
toiminnasta? Mitä siellä tehdään?

korjaa ja
rassaa autoja

töitä
ruokaa
puukahvoja
kiukaita

-jos osaa tehdä jo jotain,
voi tehdä iiti

kerää sienä ja marjoja

Keitä ovat mielestäsi työpajan asiakkaat?
Mistä syistä he ovat päätyneet työpajalle?

Syrjäytymisvaarassa olevat
nuoret

alkoholi/päihtet
ovat ongelma

työttömiä
armeijasta tulleet

opiskelu ei kiinnosta

Millaista toimintaa sinä haluaisit työpajalle,
jos päätyisit sinne itse?

aktiivisena pitävää

mielekäästä ..

hauskaa

taloutta tukevaa
toimintaa

yhteisöllistä

Olisiko nuorten työpajalle mielekkäämpää
mennä, jos se sijaitisi erillään muualla?
Miksi?

Niinhan se on

nuoret eivät silloin erotu, ~~ei ole~~ ~~erityisiä~~
ei tapahdo osoitelua

MILLAISTA TOIMINTAA SINÄ HALVAISIT
TYÖPAJALLE, JOS PÄÄTYISIT SINNE ITSE?

- Moni Puolista ja vaihtelevaa
- Rakentaa puusta
- Kylpy föhöpöim
- Vene

OLISIKO NUORTEN TYÖPAJALLE MIELEK-
KÄÄMPÄÄ MENNÄ, JOS SE SIIJAITSISI
ERILLÄÄN MUUALLA? MIKSI?

- kyllä
- helppompi tööskennelle
- Sama paikka
- Hyvät kulkuyhteydet
- ← saa itse päättää mitä tekee.

MITÄ TIEDÄT SYSMÄN NUORTEN
TYÖPAJATOIMINNASTA?
MITÄ SIELLÄ TEHDÄÄN?

- rakennetaan puusta kaikkea
- Huono kalju
- Kannon puutöitä
- Rocka kalokissa
- En tiedä mitään

KETTÄ OVAT MIELESTÄSI TYÖPAJAN
ASIAKKAITA? MISTÄ SYISTÄ HE OVAT
PÄÄTYNEET TYÖPAJALLE?

- Täysi ikäisiä
- vanhempia ihmisiä enimmäkseen
- ei niin hyvin menestyneitä (syrjäytyneitä)
- Vammaisia
- Muos pöörä ihmisiä

MILLAISTA TOIMINTAA SINÄ HALUASIT
TYÖPAJALLE, JOS PÄÄTYISIT SINNE ITSE?

- Mopon rassausta.
- Teknisiä töitä
- Läheksi olisi crossirata
- Piirrustuhuone/välineet
- Keppiheppä rata
- Pelihalli: (videopeli)

OLISIKO NUORTEN TYÖPAJALLE MIE-
LEKKÄÄMPÄÄ MENNÄ, JOS SE SIIJAITSISI
ERILLÄAN MUKALLA? MIKSI?

- Olisi parempi jos työpaja sijaitsisi
keskustassa, niin sinne olisi mielekkäämpää
mennä :)

MITÄ TIEDÄT SYSMÄN NUORTEN TYÖPAJA-
TAMINNASTA? MITÄ SIELLÄ TEHDÄÄN?

- Autetaan nuoria, joilla ei ole
työpaikkaa
- Opastetaan nuoria työelämään
- Keksitään nuorille tekemistä
- Tehdään esim. puukoristeita myytäväksi

KEITÄ OVAT MIELESTÄSI TYÖPAJAN
ASIAKKAITA? MISTÄ SYYSTÄ HE OVAT
PÄÄTYNEET TYÖPAJALLE?

- Nuoret ovat asiakkaita
- Nuoret menevät työpajalle, kun heillä
ei ole töitä!
- Työpajalla on myös kehitysvammaisia,
vanhukasia ja muita erillisiä ihmisiä

MILLAISTA TOIMINTAA SINÄ HALUAISIT
TYÖPAJALLE, JOS PÄÄTYISIT SINNE ISEK?

Työtä

Puutoita

Liikuntaa

Pelaamista

Opiskella

LUKEA

SYÖDÄ

NUKKUA

CLASH
ROYALE

OLISIKO NUORTEN TYÖPAJALLE MIELEK-
KÄÄMPÄÄ MENNÄ, JOS SE SJAITSISI
ERILLÄÄN MUULLA? MIKSI?

Kävellen

MITÄ TIEDÄT SYSMÄN NUORTEN TYÖ-
PAJATOIMINNASTA? MITÄ SIELLÄ TEHDÄÄN?

Rakennetaan kaikenlaista

Tehdään töitä

Tienataan

KEITÄ OVAT MIELESTÄSI TYÖPAJAN
ASIAKKAITA? MISTÄ SYISTÄ HE OVAT
PÄÄTYNEET TYÖPAJALLE?

Ihmisiä

Työttömät

Terttu

Kehitysvammaisia

MILLALISTA TOIMINTAA SINÄ HALUAISIT
TYÖPAJALLE, JOS PÄÄTYISIT SINNE
ITSE?

- maalata talon.
- leipoa ja syödä ~~työpajat~~ ^{työpajat}
- istuttaa kasveja
- ↳ tekee tekstiilitöitä

OLISIKO NUORTEN TYÖPAJALLE
MIELEKÄÄMPÄÄ MENNÄ, JOS SE
SISÄITSI ERIÄÄN MUULLA? MIKSI?

-Missä se nyt sijaitsee?

↓
nyt tiedetään

- Aika kaukana.
- Toiselta hyvä, joten kukaan ei näe
sinne menemistä.

LIITE 2

Wilma viesti yhdeksäs luokkalaisten vanhemmille:

Hei, olemme sosionomiopiskelijoita Lahden ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä yhteistyössä Sysmän Nuorten työpajan kanssa. Olemme tulossa 19.4. teettämään kyselyn liittyen Nuorten työpajatoimintaan.

Opinnäytetyöhön ei tule esille kenenkään nimiä vaan kysely toteutetaan anonymisti. Ilmoitathan opinto-ohjaaja Tarja Sohkaselle, jos et halua lapsesi osallistuvan kyselyyn.

Ystävällisin terveisin
Anniina Nora &
Johanna Stam